

SPØRSMÅL TIL PARTIENE – Stortingsvalget 2013

I takt med den tekniske utvikling innføres stadig nye tekniske krav til motorkjøretøy. Som eksempler kan nevnes krav om kollisjonssikret rattstamme eller to-krets bremsesystem. Et annet eksempel kan bli krav om 3-veis katalysator.

Generelt er reglene i Norge at kjøretøy skal oppfylle de krav som var da det var nytt. Landsforbundet ser likevel muligheten for at nye krav kan komme, og at disse kan forårsake en endring av kjøretøyets karakter og motorhistoriske dokumentasjon. Ombygninger og modifiseringer kan endre kjøretøyene slik at disse ikke vil være en del av vår dokumenterte kulturarv.

En undersøkelse gjort av vår internasjonale paraplyorganisasjon for den motorhistoriske bevegelse FIVA (Fédération Internationale Véhicules Anciens), har vist at historiske kjøretøy kun tilbakelegger 0,07 % av alle kjørte kilometer innenfor EU. I tillegg kjøres disse kjøretøy meget defensivt og omsorgsfullt slik at de ikke bidrar til økning i ulykkesstatistikk eller forurensning i nevneverdig grad.

Den motorhistoriske bevegelse har et felles motto: «Gårsdagens kjøretøy på morgendagens veier». Er dette et motto som partiet XX kan gå inn for, og gi sin aktive støtte til?

Kulturminnefondet

1854: Togstrekningen Kristiania – Eidsvoll åpner.

1895: Norges første bil noensinne kjører fra Strømmen til Kristiania. Den var konstruert med en petroleumsdrevne motor av Hans Torgersen Vestby fra Strømmen.

1922: Ingeniør Christian Larsen ved Norsk Hydro på Rjukan konstruerer en motorsykkel med sidevogn spesialdesignet for en familie på 5 med 2 hunder.

Kulturminnefondets forskrift § 1: «Norsk Kulturminnefond skal bidra til at et mangfold av kulturminner og kulturmiljøer kan benyttes som grunnlag for framtidig opplevelse, kunnskap, utvikling og verdiskaping.

Forskrift § 2: «Kulturminnefondets midler kan brukes til tiltak innenfor hele kulturminnefeltet.»

I årsskiftet 2004 ble det gjort et administrativt vedtak internt i fondet som utestengte «rullende materiell» fra å kunne søke om midler.

Finner man i dag damplokomotivet som rullet inn på Eidsvoll stasjon i 1854, eller automobilen til Hans Torgersen Vestby vil private måtte ta restaureringsansvaret for disse nasjonale kulturminnene.

Motorsykkelen fra Rjukan rullet i 15 år før den ble satt bort. Den finnes fortsatt i deler, men mange er borte og må rekonstrueres. Søknaden til Kulturminnefondet i 2011 om midler til restaurering av motorsykkelen ble ikke engang behandlet.

Det kan søkes om – og tildeles midler for - restaurering av garasjer og lokomotivstaller bygget på grunn av kjøretøy og lokomotiv, men man kan altså ikke søke om midler til selve grunnen til at bygningene ble oppført.

- ***Landsforbundet ønsker å vite om utestengelsen av rullende materiell fra Kulturminnefondet er en praksis som partiet XX vil arbeide for å få endret.***

Likestilling i kulturarven

«Motorhistoriske kjøretøy er med sin internasjonale definisjon en del av vår kulturelle verdensarv!» Det sa direktør Trivo Indjic i UNESCO på generalforsamlingen til den internasjonale motorhistoriske organisasjon FIVAs i München 27. oktober 2012 der representanter fra 62 ulike nasjonale motorhistoriske forbund deltok.

Denne anerkjennende uttalelse er et resultat av flere års god dialog mellom FIVA og UNESCO. Utgangspunktet er det som i FIVA heter The Charter of Turin som gir en grundig definisjon og klassifisering av våre kjøretøy, og måten kulturminnene restaureres på.

(Et motorhistorisk kjøretøy er et bevart mekanisk drevet kjøretøy produsert for mer enn 30 år siden, restaurert og vedlikeholdt i historisk korrekt tilstand og som ikke benyttes til daglig transport. Dette gjør kjøretøyet til en del av vår tekniske og samferdselshistoriske kulturarv.)

UNESCOs anerkjennelse er en seier for det arbeidet som hvert år nedlegges i å få gårsdagens kjøretøy synliggjort som rullende museer på morgendagens veier. FIVAs undersøkelse fra 2006 viser at historiske kjøretøy kun tilbakelegger 0,07 % av alle kjørte kilometer innenfor EU. I tillegg kjøres disse kjøretøy meget defensivt og omsorgsfullt slik at de ikke bidrar til økning i ulykkesstatistikk eller forurensning i nevneverdig grad.

- ***Hvordan stiller partiet XX seg til et generelt ønske om å likestille motorhistoriske kjøretøy med andre deler av vår felles kulturarv?***

Avgifter

Riksentikvaren har brevs form presisert at LMKs klubber og medlemmer engasjerer seg i bevaring av kulturminner. Over hele landet arbeides det daglig med restaurering av kjøretøy som er tidligere satt bort både innen- og utendørs.

Restaurering av et motorhistorisk kjøretøy kan ta hundrevis av arbeidstimer, og det må kjøpes både deler og tjenester ute i markedet. I tillegg kommer forsikring, bensinavgift, formuesbeskatning og årsavgift. Fra å være en personskadeavgift på kr. 180,- innkrevet via forsikringsselskapene inntil 2005, er denne nå steget til kr. 415,- Ingen stor sum, men svært mange av våre kulturbevarere har mange mindre kjøretøy som Mc/moped. Årsavgiften kommer som et tillegg til de øvrige utgifter man har til nødvendig vedlikehold slik at kjøretøyene kan kjøres på veiene og vises frem som de rullende museer disse er.

- ***Hvordan stiller partiet XX seg til å redusere årsavgiften, eller fryse avgiften på dagens nivå?***

VALG 2013 – partiene svarer

PARTI	<i>Vil ditt parti støtte ordninger som sikrer at eventuelle nye krav ikke vil føre til utilsiktet skade på den norske transporthistoriske kulturarven, og som sikrer at kjøretøyene fortsatt kan være i bruk som rullende museer?</i>	<i>Vil ditt parti arbeide for å få endret Kulturminnefondets praksis slik at rullende materiell av spesiell nasjonal interesse kan få midler fra Fondet?</i>	<i>Hvordan stiller ditt parti seg til å redusere årsavgiften, eller fryse avgiften på dagens nivå?</i>
SV	Ja.	Ja. SV skal ta opp problemstillingen, siden dette tydeligvis ikke tas seriøst som tema.	(Hallgeir H. Langeland transportpolitisk talsperson): Det er jeg positiv til, men pga ferieavviklingen så får jeg ikke drøfta dette med andre før i august.
Sp	Ja - Senterpartiet vil la hensynet til de motorhistoriske kjøretøyene vere med ved utforming av eventuelle nye krav.	Ja – Også kjøretøy er kulturminner og desse må også kunne få konkurrere om bevaringsmidlene.	Senterpartiet mener det er rimelig at årsavgiften for motorhistoriske kjøretøy er i en egen kategori og lavere enn andre kjøretøy.
AP	Kulturminner og kulturmiljøer representerer både miljømessige, kulturelle, sosiale og økonomiske verdier. Målet med kulturminnepolitikken er derfor å forvalte de kulturhistoriske verdiene på lang sikt som et kulturelt og miljømessig ressursgrunnlag for morgendagens samfunn. De har betydning for enkeltmenneskenes identitet, trivsel og selvforståelse. De gir steder særpreg og egenart. De kan også være en ressurs for en god lokalsamfunns- og næringsutvikling. Gjennom stortingsmeldingen «framtid med fotfeste» videreføres de 10 bevaringsprogrammene for kulturminnepolitikken. I Kulturminneloven er det en egen hjemmel til å frede fartøy som er eldre enn 100 år. Men det finnes ingen tilsvarende bestemmelse for lignende kulturminner, som for eksempel rullende materiell (busser, tog, motorsykler og lignende). Arbeiderpartiet mener at mange av disse kulturminnene kan ha stor betydning når hele	Med virkning fra og med 2013 ble derfor kulturminnefondet endret fra å være et fond til å bli et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Fondet inngår nå i den årlige budsjettprosessen på lik linje med andre etater, og vil også i årene framover være det viktigste virkemiddelet overfor verneverdige kulturminner i privat eie. Kravet i forskriften om at minst 1/3 av tilskuddene skal gå til fredete kulturminner, vil bli avviklet i løpet av perioden 2012–2014. Tilskudd til fredete kulturminner skal i hovedsak gis over Riksantikvarens budsjett. Riksantikvarens tilskuddspost til vern og sikring av fredete bygninger og anlegg skal økes i samme takt som øremerkingen av midler over kulturminnefondets budsjett blir avviklet. Det innebærer at rollefordelingen mellom Riksantikvaren og kulturminnefondet blir tydeligere. Fondet får en enda tydeligere rolle knyttet til de verneverdige kulturminnene og som det viktigste virkemiddelet for å nå det nasjonale miljømålet.	Arbeiderpartiet har ingen planer om verken å øke eller redusere årsavgiften.

	historien skal fortelles. Dette gjelder særlig der de inngår som en del av et større anlegg eller et kulturmiljø. Med de utfordringene vi har for å nå de nasjonale målene innen 2020, kan vi ikke se at det rom for å utvide ansvarsområdet på nåværende tidspunkt. Arbeiderpartiet mener imidlertid at det i særlige tilfeller likevel bør være anledning til å inkludere for eksempel togmateriell i et fredningsvedtak, der Riksantikvaren freder en bygning, et anlegg eller faste innretninger som jernbanestrekninger og skinneganger.		
Rødt	Ja.	Dette er et spørsmål som Rødt foreløpig ikke har tatt stilling til, men i utgangspunktet virker det rimelig at også rullende materiell av spesiell nasjonal interesse skal kunne søke midler fra kulturminnefondet.	Rødt vil beholde dagens nivå på årsavgiften for motorhistoriske kjøretøy.
Venstre	Ja, Venstre mener at denne type kjøretøy også er en del av vår kulturarv, og mener at regelverket må hensyn til dette. Imidlertid er det viktig at sikkerheten for både sjåfører, passasjerer og medtrafikanter ivaretas på en tilfredsstillende måte. I tvilstilfeller om trafiksikkerhet bør uansett dette vurderes av sakkyndige på området, og ikke av politikere.	Venstre og de øvrige opposisjonspartiene ønsker å videreføre og styrke Kulturminnefondet. Vi deler også riksantikvarens vurdering av at rullende materiell av denne typen også er kulturminner, og mener at de således burde være støtteverdige ift. tilskudd fra fondet. Imidlertid er det etter all sannsynlighet et behov for en styrking av fondet for å gjøre dette mulig – noe Venstre som sagt går inn for.	Venstre vil sikre at avgiftssystemet ikke får urimelige utslag.
Høyre	Høyre har i flere andre sammenhenger jobbet for norske unntak for å ivareta kulturarven, og synes det er naturlig å gjøre den vurderingen også i denne sammenhengen. Vi vil jobbe for unntak som er nødvendige for å ivareta kulturhistoriske hensyn.	Først og fremst vil Høyre nå arbeide for å gjenreise Kulturminnefondet som den rødgrønne regjeringen dessverre har vedtatt å legge ned. Når det gjelder spørsmålet om rullende materielle ønsker Høyre ikke å ekskludere noen kulturminner som mindreverdige i forhold til andre, og mener faglige vurderinger bør avgjøre dette spørsmålet.	Dette er en problemstilling Høyre ikke har vurdert, som vi synes er interessant og som vi tar med oss videre.

FrP	<p>Fremskrittspartiet er positive til veterankjøretøy og restaurerte objekter fra kjøretøyhistorien. Den faktiske bruken av denne type objekter i ordinær trafikk forsvaret på ingen måte krav om modifikasjoner som vil bryte med kjøretøyets autentiske preg og funksjon som motorhistorisk kulturminne. FrP støtter ordninger for å motvirke slike krav.</p>	<p>FrP mener at det bør gis adgang til å søke om offentlige midler for rullende materiell, på lik linje med andre formål innenfor feltet. Dette har vi også foreslått i vårt alternative statsbudsjett. I tillegg mener FrP at LMK bør tildeles grunnstøtte til drift av forbundet.</p>	<p>Årsavgift for veterankjøretøy har Bård Hoksrud tatt opp spørsmålet i følgende skriftlige spørsmål til statsråden: http://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=50726. Spørsmålet lyder: Historiske biler er en viktig del av den norske kulturarven, og det kan ta opptil 3000 arbeidstimer å få et kjøretøy i korrekt historisk stand. Biler som er 30 år og eldre har allikevel en årsavgift på 400 kroner, uavhengig av om det er en antikk bil fra 1904 eller en godt brukt hverdagsbil fra 1980. For biler bygget frem til og med 1945 blir årsavgiften per kjørte kilometer oftest svært høy. Vil finansministeren vurdere å frita biler fra 1945 og eldre fra årsavgift i forbindelse med statsbudsjettet for 2012?</p>
KrF	<p>Ja, KrF er positive til at norske motorhistoriske kjøretøyer ikke skal pålegges krav som endrer kjøretøyets karakter og forringer den kulturhistoriske verdien disse kjøretøyene representerer.</p>	<p>KrF vil ha en sterkere og mer systematisk satsing på istandsetting og vedlikehold av kulturminner. Det må finnes muligheter for at rullende materiell av særlig nasjonal interesse av typene nevnt ovenfor kan bli restaurert og bli bevart på en god måte. Nøyaktig hvordan dette skal gjøres er et såpass detaljert spørsmål at vi må se nærmere på hva som er mest hensiktsmessig dersom vi kommer i posisjon etter valget. KrF vil bidra til en gjennomgang av dette der regelverk og støtteordninger ses i sammenheng.</p>	<p>KrF vil fjerne årsavgiften for kjøretøy og erstatte dette med tilsvarende økte avgifter på drivstoff.</p>